

CZERWIEC

Kalendarium czerwiec 1989

1

- Barbara Piasecka-Johnson, amerykańska milionerka polskiego pochodzenia, która zadeklarowała 100 mln dolarów na ratowanie Stoczni Gdańskiej (w zamian za 55% jej akcji po sprywatyzowaniu), w Gdańsku podpisuje wstępne porozumienie.

2

- Ukazuje się 1. numer reaktywowanego „Tygodnika Solidarność” pod redakcją Tadeusza Mazowieckiego.

3

- W przeddzień wyborów [Lech](#) Wałęsa przed kamerami TVP oświadcza, że będzie głosował nie tylko na kandydatów Komitetu Obywatelskiego, ale także na tzw. listę krajową.
- W Kętrzynie wyłowiono z miejscowego stawu ciało 25-letniego Roberta Możejki, działacza Federacji Młodzieży Walczącej. Był wielokrotnie namawiany do podjęcia współpracy z SB. 31 V 1989 widziano go po raz ostatni z funkcjonariuszem Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Kętrzynie.

4

- W I turze wyborów do Sejmu X kadencji i Senatu I kadencji kandydaci Komitetu Obywatelskiego zdobywają 252 z 261 możliwych do obsadzenia mandatów, pozostałe 9 miejsc przechodzi do II tury. Spośród 35 kandydatów z tzw. listy krajowej tylko 2 uzyskuje wymaganą liczbę głosów, pozostali muszą zrezygnować z miejsc w

Parlamencie. Frekwencja wyborcza wynosi około 62%.

- W stolicy Chin, Pekinie, w nocy wojsko czołgami i bronią maszynową pacyfikuje studentów chińskich, okupujących od 15 IV pl. Niebiańskiego Spokoju (Tiananmen). Zabitych i zranionych zostaje kilka tysięcy osób. Protestujący studenci, których popierali pekińscy robotnicy, żądali rozpoczęcia reform politycznych, demokratyzacji życia publicznego oraz rozprawy z narastającą korupcją.

5

- W Warszawie przed ambasadą chińską odbywa się demonstracja przeciw masakrze studentów na pl. Niebiańskiego Spokoju.

7

- W Warszawie rzecznik prasowy „Solidarności” Janusz Onyszkiewicz stwierdza, że nie zgłasza żadnych pretensji do wakujących miejsc z listy krajowej i czeka na propozycje strony rządowej co do sposobu ich zapelnienia. Wywołuje to falę protestów, którym wyborcy dają wyraz w listach do Komitetów Obywatelskich, Zarządów Regionów NSZZ „S” oraz „Tygodnika Solidarność” i „Gazety Wyborczej”.
- W Domu Kultury przy ZM Ursus odbywa się koncert znanej amerykańskiej piosenkarki zaangażowanej w ruch obrony praw człowieka – Joan Baez. Cały dochód z koncertu zostaje przeznaczony na pomoc medyczną ofiarom krwawych zająć w Chinach.

9

- Podczas pierwszej po wyborach konferencji prasowej w Gdańsku przewodniczący NSZZ „Solidarność” Lech Wałęsa stwierdza, że problem obsadzenia wakujących mandatów w Sejmie to sprawa koalicji rządzącej, będąca wynikiem błędnej ordynacji wyborczej. Do dymisji podają się kierujący kampanią wyborczą warszawskiego KO „S”: Janusz Grzelak, Michał Nawrocki i Andrzej Sieroszewski, którzy nie godzą się na zmianę ordynacji między dwiema turami wyborów oraz na rozstrzygnięcie problemu przez Radę Państwa.

10

- W Szczecinie 125 przedstawicieli z 23 ośrodków opozycyjnych w stosunku do KKW NSZZ „Solidarność” i przewodniczącego Lecha Wałęsy zawiązuje Porozumienie na

Rzecz Demokratycznych Wyborów w NSZZ „Solidarność”. Członkami Porozumienia, pod przewodnictwem Mariana Jurczyka, zostają: Stanisław Kocjan, Stefan Wądołowski, Romuald Szeremietiew, Andrzej Słowik, Grzegorz Palka, Jerzy Kropiwnicki, Andrzej Gwiazda, Seweryn Jaworski, Daniel Podrzycki, Jerzy Przystawa, Waldemar Sikora, Zbigniew Mroziński i Krzysztof Wolf. Porozumienie podejmuje uchwałę, w której przeciwstawia się procedurze odgórnego tworzenia struktur związkowych i wybierania kierownictwa oraz sprowadzania władzy w NSZZ „Solidarność” do działalności wąskiej grupy decydentów, kryjących się za autorytetem jednego człowieka. Porozumienie żąda przeprowadzenia demokratycznych wyborów przez komisje wyborcze, powoływane wolą wszystkich ponadzakładowych struktur NSZZ „Solidarność”, a także przywrócenia statutu Związku z 1980 r. oraz uznania Komisji Krajowej wybranej na I KZD w 1981 r. za legalne kierownictwo Związku.

12

- Rada Państwa wydaje dekret zmieniający zasady ordynacji wyborczej do Sejmu, ogłaszając ponowne głosowanie na miejsca nieobsadzone przez kandydatów koalicji rządzącej z listy krajowej i rozdzielając 33 mandaty pomiędzy okręgi wyborcze.
- Powtórnie zostaje zarejestrowane Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, rozwiązane w stanie wojennym. Prezesem SDP wybrano Stefana Bratkowskiego.

13

- Początek obrad węgierskiego „trójkątnego stołu”. W efekcie rozmów zapowiedziane zostają całkowicie wolne wybory.

14

- Zostają zarejestrowane powtórnie: Związek Polskich Artystów Plastyków i Związek Pisarzy Polskich.

17

- W Gdańsku obraduje KKW NSZZ „Solidarność” - dziękuje członkom Komitetów Obywatelskich za sukces wyborczy, uznając wynik wyborów za koniec pierwszego etapu pracy KKW i zamyka działalność Komitetów Obywatelskich na szczeblu regionalnym (wojewódzkim), powołanych w celu przeprowadzenia kampanii wyborczej. KKW jako nowe zadanie określa tworzenie autentycznego samorządu lokalnego w

miastach i wsiach. Formułuje również apel do władz o przyśpieszenie bezpodstawnie przedłużającego się procesu rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

18

- Odbywa się II tura wyborów do Sejmu i Senatu PRL, przy frekwencji ok. 26%. Opozycja uzyskuje dalsze 7 mandatów senatorskich i 1 poselski, natomiast z powodu zmienionej ordynacji wyborczej obóz rządowy wprowadza do Sejmu 296 swoich kandydatów na z góry przewidziane dla nich miejsca. Ogólnie w obu izbach Parlamentu rozkład sił jest następujący: strona solidarnościowa ma 161 posłów i 99 senatorów, PZPR – 173 posłów, ZSL – 76 posłów, SD – 27, Stowarzyszenie PAX – 10, Unia Chrześcijańsko-Społeczna – 8, Polski Związek Katolicko-Społeczny – 5.

23

- W Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego odbywa się spotkanie posłów i senatorów „Solidarności” z przewodniczącym Lechem Wałęsą. Zostaje powołany Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP). Na przewodniczącego Klubu zebrani wybierają Bronisława Geremka, pierwszym zastępcą zostaje Andrzej Wielowieyski. Druga tura wyborów odbędzie się 1 VII. Do prezydium klubu wchodzi jako wiceprzewodniczący: Jacek Kuroń, Jan Rokita, Janusz Ziółkowski, Gabriel Janowski, jako członkowie: Artur Balazs, Jacek Ambroziak, Olga Krzyżanowska, Zofia Kuratowska, Hanna Suchocka, Andrzej Stelmachowski, Józef Ślisz i Edward Wende. Sekretarzami OKP zostali Andrzej Celiński i Henryk Wujec. Zapada decyzja niewystawiania kandydata OKP na prezydenta i głosowania zgodnie z wolą wyborców.

29

- Opozycja czechosłowacka publikuje manifest Karty 77 pt. „Kilka zdań”, wzywający do poszanowania przez władze Czechosłowacji praw człowieka i swobód politycznych. Władze odpowiedziały represjami wobec sygnatariuszy.

30

- W Warszawie odbywa się demonstracja, zorganizowana przez Konfederację Polski Niepodległej, Ludowo-Demokratyczną Partię Niepodległość, Solidarność Walczącą i MKK „Solidarność”, przeciw kandydaturze gen. Wojciecha Jaruzelskiego na urząd prezydenta. ZOMO brutalnie atakuje uczestników protestu i przechodniów.